

4. Fiscal Space in Developing Countries [Electronic resource]. - Mode of access : <http://www.no.undp.org/content/dam/aplaws/publication/>
5. Формування фіскального простору економічних реформ /Т.І. Єфименко // Фінанси України. – №4. – 2011. – С. 3-23
6. Фіскальні інноваційні джерела вирішення проблем соціально-економічного розвитку України / М.В. Диха // Вісник Хмельницького національного університету. - 2014. - № 2. - Т. 2. – С. 81-88.
7. Fiscal policy for growth and development. Attached for the April 23, 2006, Development Committee Meeting is a background report entitled "Fiscal Policy for Growth and Development: An Interim Report. [Electronic resource]. - Mode of access : <http://sitere-sources.worldbank.org/DEVCOMMINT/Documentation/20890698/>

Марія Круглова

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Герчаківський С.Д.

ДЕКЛАРУВАННЯ ЯК БАЗОВА ПРОЦЕДУРУ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ПОСЕРЕДНИКІВ

В умовах глобалізації та інтернаціоналізації, розширення міжнародних зв'язків кожна країна прагне до гармонізації та стандартизації митних процедур. Серед авторів, які останнім часом займалися дослідженням митних процедур, їх особливостей та характеристик, - Кузьменко О.М., Царенко В.І., Хома В.О. та інші. Метою тез є визначення сутності поняття «митні процедури» та дослідження видів митних процедур.

Усі товари, що підлягають переміщенню через митний кордон, підлягають проходженню митних процедур. Митні процедури в Україні виникають на основі норм, що містить - Конституція України, міжнародні договори України, МКУ, а також нормативно-правові акти, які видані на виконання МКУ та інші джерела законодавства. А їхньою метою є встановлення чіткого порядку дій суб'єктів митних відносин залежно від заявленої мети переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України для реалізації митного законодавства України.

Вперше на державному рівні поняття «митні процедури» було визначено наприкінці 1998 року в Наказі Державної митної служби України № 828 від 30.12.1998 - контроль за дотриманням порядку переміщення товарів, їх огляд, оформлення документів, накладання митного забезпечення, перевірка правильності заповнення ВМД, нарахування сум, що підлягають сплаті, підготовка статистичних даних та інші дії, що виконуються митними органами України відповідно до її законодавства.

У МКУ 2002 р., у п.19 ст.1 було визначено, що митні процедури -це операції, пов'язані із здійсненням митного контролю та переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України, їх митного оформлення, а також зі справлянням передбачених законом податків та зборів. У новому МКУ, у п.21 ст.4, митна процедура - зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання. Митні формальності визначаються у МКУ 2012 як сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і органами доходів і зборів з метою дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи (п.29 ст.4).

Усю систему митних процедур можна класифікувати на [1]:

- процедуру митного контролю;
- процедуру декларування, в тому числі електронного;
- процедуру справляння передбачених законом податків та зборів. Інтелектуальний та вольовий характер митних процедур проявляється у тому, що вони виникають за волею хоча б одного суб'єкта цих правовідносин. Митне оформлення - за волевиявленням декларанта. Митний контроль - за волевиявленням посадової особи митного органу.

З погляду структури митного процесу можна виділити такі митні процедури:

-митні процедури, що утворюють його самостійні елементи (спеціальні митні процедури);

-митні процедури, включені у митне оформлення та декларування.

Залежно від мети переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон існують:

-митні процедури, які застосовуються лише для юридичних осіб та приватних підприємців, при комерційному переміщенні (спеціальні митні процедури щодо транспортних засобів);

-спеціальні митні процедури, які застосовуються для фізичних осіб;

-спеціальні митні процедури, які застосовуються при переміщенні товарів окремими категоріями іноземних громадян.

З погляду предметів, які переміщуються через митний кордон для комерційних цілей розрізняють:

-митні процедури, які застосовуються лише для товарів;

-спеціальні митні процедури, які застосовуються лише для транспортних засобів (тимчасове ввезення, тимчасове вивезення транспортних засобів).

Залежно від виду транспортного засобу, яким переміщуються товари, або ж способу, слід виділити:

- спеціальні митні процедури: які застосовуються щодо товарів, які переміщуються у міжнародних поштових відправленнях, а також, які пов'язані з переміщенням товарів трубопровідним транспортом і лініями електропередач;

- митні процедури загального характеру, які застосовуються щодо товарів, які переміщуються традиційними транспортом: автомобільним, залізничним, морським, річковим, повітряним.

У законодавстві Євросоюзу термін "митні процедури" ототожнюють із терміном "митні режими". Дане ототожнення прослідковується у перекладеному на англійську мову МКУ 2012 року. Царенко В.І. і Хома В.О. ретельно досліджують різницю між поняттями «митні режими» та «митні процедури» та пропонують перейменувати визначені в МКУ «митні режими» в «митні процедури» і відповідно змінити назву V розділу МКУ [2].

МКУ 2012 року, визначаючи питання проведення загальних митних процедур при розміщенні товарів у митний режим, вказує на наступні елементи: організація митного контролю, зони митного контролю, здійснення митного контролю, митні експертизи, особливі процедури митного контролю.

В якості особливих процедур розуміють спеціальні митні режими [3]. Комплекс митних режимів, визначених ст.70 МКУ 2012 складається з 14 режимів: імпорт (випуск для вільного обігу); реімпорт; експорт; реекспорт; транзит; тимчасове ввезення; тимчасове вивезення; митний склад; вільна митна зона; безмитна торгівля; переробка на митній території; переробка за межами митної території; знищення або руйнування; відмова на користь держави (статті 70-185 МКУ).

Таким чином, митні процедури - це визначена МКУ система послідовних дій суб'єктів митних правовідносин (щодо митного оформлення та митного контролю), зміст та послідовність яких залежить від заявленої мети переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України [2]. Для забезпечення законності у сфері здійснення митних процедур необхідним є вдосконалення економічного та правового регулювання, що потребує подальших наукових досліджень.

Література:

1. Кузьменко О.М. Митні процедури на морському транспорті як основа стабільної міжнародної торгівлі / О.М. Кузьменко // Водний транспорт: Зб. наук. праць КДАВТ.- К.: КДАВТ, 2012. - Вип.3 (15) . - С.128-132.

2. Царенко В.І. Митні процедури: ознаки та поняття / В.І. Царенко, В.О. Хома // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.pap.in.ua/3_2014/40.pdf.

3. Комплексне порівняльно-правове дослідження відповідності митного законодавства України Регламенту ЄС 450/2008 про встановлення Митного кодексу Співтовариства [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.minjust.gov.ua/file/24949.

Марта Кузів

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Валігура В. А.

ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

В сучасному світі не можливо уникнути впливу циклічних коливань ділової активності на соціально – економічний розвиток країни. Відповідно одним із головних інструментів регулювання кризових явищ в період спаду є заходи фіскальної політики, які передбачають проведення податкового регулювання в рамках дискреційної і недискреційної політики держави.

Дослідження проблем податкового регулювання та інститутів державного впливу на економіку займалося багато провідних вчених, серед яких слід відзначити Т.І. Єфименко, Ю.Б. Іванова, А.І. Крисоватого, А.М. Соколовську та інших.

Загалом, податкове регулювання – це заходи непрямого впливу на економіку, економічні і соціальні процеси шляхом зміни видів податків, податкових ставок, встановлення податкових пільг, зменшення або збільшення податкового навантаження, відрахувань до бюджету [1].

Податкове регулювання проводиться з метою: 1) згладжування коливань економічного циклу; 2) забезпечення сталого економічного зростання; 3) досягнення високого рівня зайнятості при помірних темпах інфляції.

Оскільки за останні декілька років ситуація в Україні не є стабільною, а макроекономічні показники демонструють негативні тенденції (сповільнення темпів економічного зростання, зниження темпів зростання ВВП і промислового виробництва, збільшення державного боргу, а також зростання безробіття), то це зумовлює необхідність формування державної програми подолання кризових явищ та активізації економічного зростання в країні. Податковий аспект такої програми повинен ґрунтуватися на реалізації стимулюючих заходів, що передбачають збільшення державних витрат і трансфертів з одночасним зменшенням податного навантаження на всі сектори економіки.

У 2016 році, за даними Світового банку, Україна посідає 107 місце за індексом «Total Tax Rate» рейтингу «Doing business» із 189 країн світу. Загальний рівень податкового навантаження становить 52,2%, що на 0,5% менше попереднього року і оцінюється як середній [2]. Зменшення такого навантаження можливе за рахунок ставки податку, але щоб уникнути втрат частини надходжень до бюджету необхідно проводити паралельне розширення бази і збільшення кількості платників податків.

Ще одним дієвим інструментом зменшення тиску на економіку є раціонально побудована система податкових преференцій, яка б забезпечувала рівний доступ усіх учасників податкових відносин до отримання пільг. Наприклад, таких як: 1) звільнення від оподаткування частини нерозподіленого прибутку, який інвестується в межах України; 2) звільнення від оподаткування коштів підприємств, які спрямовуються на фінансування наукових досліджень; 3) звільнення від оподаткування коштів, що спрямовуються у впровадження енергозаощадження виробничих та адміністративних будівель; 4) пільгове оподаткування прибутків комерційних банків, отриманих внаслідок надання довгострокових кредитів економічним агентам для реалізації інвестиційних проектів; 5) вирахування з бази оподаткування податком з доходів фізичних осіб особистих витрат на заходи охорони